

משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

מוסדות התקשורת ב'

תקשורת ומדיה, כיתות יא', יב'

שם המורה: חני ינאי גלין

מה נלמד היום?

1. דגמי ממשל – המשך:

* הדגם האוטוריטרי

* דגם האחריות החברתית

(ציבורית)

2. הדגם הישראלי "המעורב"

הדגם האוטוריטרי (מתקיים בשלטון דיקטטורי)

□ מעניק חופש פעולה לתקשורת ולאזרחים כל עוד אינם מתנגדים למשטר.

□ לשליט יש יכולת להחליט מה מותר ומה אסור לפרסם.

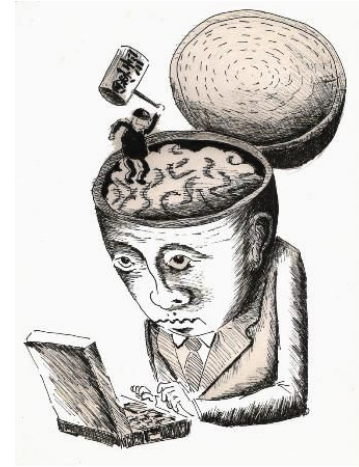
הדגם האוטוריטרי (מתקיים בשלטון דיקטטורי)

□ המודל מצדיק יחסי פיקוח רשמיים: חקיקה, רישוי, ייבוא מבוקר של עיתונות זרה, צנזורה, פיקוח של המדינה, סובסידיות

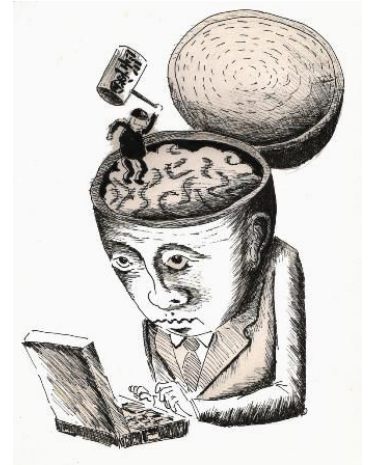
□ הבעלות על אמצעי התקשורת בעיקר פרטית תוך פיקוח של המשטר (הכשרת אנשים, קביעת תקנות, מתן רשיונות, צנזורה), אך גם ציבורית.

הדגם האוטוריטרי (מתקיים בשלטון דיקטטורי)

- משטר כזה קיים בעיקר במדינות העולם השלישי הלא מפותחות באפריקה.
- דגם זה יכול להתקיים גם בחברות שאינן אוטוריטריות, במצבים בהם התקשורת נתפשת כמי שמסכנת את השלטון: שטחים כבושים, מצבי מלחמה או משבר אחרים.

הדגם האוטוריטרי (מתקיים בשלטון דיקטטורי)

ארדואן משתיק את מתנגדיו מבית, ופותח את הדלת לכלי תקשורת של גולים מארצות ערב

איסטנבול הפכה לבירת ערציה הסלוויה של מתנגדי משטרים שעזבו את ארצם באביב הערבי. הקרף חופש הביטוי שלו זוכים הורם, מושפע משיקולי מדיניות החוץ של הממשלה הטורקית

עייזמן נור, במשרד באיסטנבול, בחודש שני, "אף אחד מהם לא מותר על תקווה לחזור ביום מן הימים הבאים" ©TARA TODRAS / NYT

המפיק סופר-שלוש, שתיים, אחת. המוקה מתחזקת, והפרק החדש של "סוריה היום" בשדרה חי מתחיל. חובנית האקספוליה המכוננת לסורים תומכי האופוזיציה שנפוצו בעולם מאז פרוץ מלחמת האזרחים בארצם משודרת מדי יום מאיסטנבול, בירת התקשורת הטורקית. "סוריה היום" ותוכנית דומות לה משמשות מתנגדי משטר מצרעים, מתחנן ומארגנות אחרות בעולם הערבי כדי להשתלח בביטחון יחסי במשטרים דכאניים במזרח התיכון — מארגניו של הנשיא רג'י סייס אדואן.

לאחר שהתקוממות האביב הערבי נמתצו במגפי רודנים שקמו לתחייה, או נועו במרחמות אורחים אכזריות, החלה איסטנבול להסתמן כבירה האוורת של פוליטיקאים, פעילים פוליטיים, מורדים ועיתונאים, שחתרו להוביל את ההיסטוריה לכיון אחר בארצותיהם — ונתקלו בחשול. באיסטנבול הם בוים חיים חדשים, ממשיכים לנהל את המאבק מרחוק וחומקים מעונשי מאסר, או נרצו מקר, במלחמותיהם.

ניו יורק טיימס
16.04.19:3 00100

"ארדואן משתיק את מתנגדיו מבית, ופותח את הדלת לכלי תקשורת של גולים מארצות ערב"

<https://www.haaretz.co.il/news/world/middle-east/premium-1.7129525>

דגם האחריות החברתית

מתקיים במדינות דמוקרטיות

- הדגם מנסה להתמודד עם כל מה שהכשיל את הרעיון הליברלי
- בדגם זה- יש הסכם בין המדינה לתקשורת.
- המדינה סומכת על התקשורת שתדע מה לפרסם ומאפשרת לה חופש ביטוי. והתקשורת יודעת שלא כל דבר עליה לפרסם.

דגם האחריות החברתית

מתקיים במדינות דמוקרטיות

- דגש על אוטונומיה תקשורתית בצד מחויבות לחברה (לא לשלטון)
- התקשורת מסכימה שיחולו עליה הגבלות ויהיו מנגנוני פיקוח וריסון (מועצות למיניהן)
- קיום סטנדרטים מקצועיים ברורים (אתיקה)

הדגם "המעורב"

הדגם הישראלי

מהו הדגם הישראלי?

דגם "מעורב" אשר משלב בתוכו שני

דגמי תקשורת קיימים:

אחריות חברתית + אוטוריטרי

הדגם "המעורב"

מה אומר הדגם הישראלי?

- בנושאים של **בטחון המדינה** - השלטון / צבא / צנזורה קובעים מה מותר ומה אסור לפרסם על מנת לא לפגוע בביטחון המדינה (האוטוריטרי)
- בכל נושא אשר **אינו קשור** לביטחון המדינה - המדינה סומכת על התקשורת ומאפשרת לה חופש ביטוי (האחריות החברתית)

הדגם הישראלי

פרשת הצפת בסיס חיל האוויר בחצרים

<https://youtu.be/VAmSApJTeow?t=137> •

הסיבות להיות הדגם הישראלי "מעורב"

שימור השרידים האוטוריטריים

□ שרידי המסורת של תקופת המנדט הבריטי

□ הבעיות הקיומיות של מדינה חדשה בשנותיה הראשונות

□ מרכזיות נושא הבטחון עד היום

הסיבות להיות הדגם הישראלי "מעורב"

שימור השרידים של "אחריות חברתית"

□ עקרונות הפעולה של העתונות במדינות דמוקרטיות

□ התבססותם של ערכי הדמוקרטיה בחברה הישראלית

התוצאה של שילוב הדגמים

הסדרים פורמליים ובלתי פורמליים

מצד אחד הסדרים פורמליים המאפשרים לשלטון שליטה והתערבות: צנזורה, סוביודיזה, חוק הגנת הפרטיות, חוק איסור לשון הרע.

ומצד שני, רוב ההסדרים אינם מופעלים וחופש התקשורת ניזון מיחסים לא פורמליים של זרימת מידע בין השלטון לעיתונות.

משימה לסיכום השיעור

פאודה האמיתית: הצצה ליחידת דובדבן

הסידרה "רובים ודובדבנים" נותנת סקירה מרתקת על היחידה הסודית - תיעוד של פעילות לילית בכפרים ומעצר מבוקשים. סדרת הכתבות שעלתה השבוע בחדשות כאן 11 על יחידת דובדבן, מעניקה הצצה לאחת היחידות הסודיות והעסוקות ביותר בצה"ל. הכתב רועי שרון שהה עם לוחמי היחידה ומפקדיה ומביא תיעוד של הקולות, הדילמות, האימונים והפעילות המבצעית של היחידה.

המשך משימה:

"חדשות הערב", 17.11.19

<https://www.youtube.com/watch?v=CGFrBq4lyxs&t=2s>

- צפו בכתבה והסבירו כיצד בא לידי ביטוי דגם התקשורת הישראלי בשידור התוכנית

מדינת ישראל
משרד החינוך

שימוש ביצירות מוגנות בזכויות יוצרים ואיתור בעלי זכויות

השימוש ביצירות במהלך שידור זה נעשה לפי סעיף 27א לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007. אם הינך בעל הזכויות באחת היצירות, באפשרותך לבקש מאיתנו לחדול מהשימוש ביצירה, זאת באמצעות פנייה לדוא"ל rights@education.gov.il